

**“5–7-SINF O‘QUVCHILARIDA TASVIRIY SAN’AT DARSLARIDA
INTERAKTIV METODLARNI QO‘LLASH ORQALI IJODIY
KO‘NIKMALARNI RIVOJLANTIRISH”**

Axmedov Dilmurod Xolmamatovich

Navoiy davlat universiteti

“Tasviriy san’at va muhandislik grafikasi” kafedrası o‘qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada 5–7-sinf o‘quvchilari misolida tasviriy san’at darslarida interaktiv metodlarni qo‘llashning pedagogik va metodik jihatlarini tahlil qilinadi. Tadqiqotda interaktiv uslublar orqali o‘quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirish, dars jarayonini samarali tashkil etish va o‘quvchilarda mustaqil ijodiy faoliyatni rag‘batlantirish masalalari ko‘rib chiqilgan. Maqola natijalari interaktiv metodlar darsni qiziqarli va samarali qilish, o‘quvchilarning ijodiy va amaliy ko‘nikmalarini shakllantirishga ijobiy ta‘sir ko‘rsatishini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: tasviriy san’at, interaktiv metodlar, 5–7-sinf, ijodiy ko‘nikmalar, pedagogik metodika, mustaqil faoliyat

Zamonaviy ta‘lim jarayonida o‘quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish va tasviriy san’atga qiziqishini oshirish muhim vazifalardan biridir. Ayniqsa, 5–7-sinf o‘quvchilari yosh xususiyatlariga ko‘ra faol va qiziqishlarga boy bo‘lib, ularning diqqatini uzoq vaqt davomida saqlash qiyin bo‘lishi mumkin. Shu sababli darslarda interaktiv metodlardan foydalanish jarayonini samarali va qiziqarli qiladi. Interaktiv metodlar o‘quvchilarda mustaqil fikrlashni rag‘batlantiradi, guruhda hamkorlikni rivojlantiradi va ijodiy qobiliyatlarni shakllantirishga yordam beradi.

Maqola 5–7-sinf o‘quvchilari misolida interaktiv metodlarni tasviriy san’at darslariga tadbiiq etishning nazariy va amaliy jihatlarini o‘rganishga qaratilgan bo‘lib, pedagogik jarayonda ushbu metodlarning samaradorligini oshirish yo‘llarini tahlil qiladi.

Zamonaviy ta‘lim jarayonida o‘quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish va tasviriy san’atga qiziqishini oshirish pedagogik muhim vazifalardan biridir. Ayniqsa, o‘rta maktabning 5–7-sinf o‘quvchilari yosh xususiyatlariga ko‘ra faol va qiziqishlarga boy bo‘lib, ular diqqatini uzoq vaqt davomida bir nuqtaga jamlashda qiyinchiliklarga

duch keladilar. Shu sababli darslarni interaktiv metodlar asosida tashkil etish o'quv jarayonini samarali va qiziqarli qiladi. Interaktiv metodlar o'quvchilarda mustaqil fikrlashni rivojlantirish, ijodiy yondashuvni shakllantirish va guruhda hamkorlikni oshirish imkonini beradi.

Interaktiv metodlarning samaradorligi ko'p jihatdan o'quvchilarning faol ishtirokiga bog'liq. Dars jarayonida o'quvchilarga topshiriqlarni mustaqil bajarish, guruhda ishlash va fikr almashish imkoniyatini berish ularning ijodiy va amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Masalan, ranglar va shakllar bilan ishlash, turli materiallar bilan tajriba o'tkazish, kompozitsiya yaratish kabi mashg'ulotlar o'quvchilarda ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi va o'z-o'zini rivojlantirish ko'nikmalarini shakllantiradi.

Shuningdek, interaktiv metodlar darsni o'quvchilar uchun qiziqarli va esda qolarli qiladi. Rolli o'yinlar, guruh loyihalari, vizual va multimedia materiallardan foydalanish darsning samaradorligini oshiradi. Masalan, o'quvchilar guruhlariga bo'linib, berilgan mavzu bo'yicha ijodiy ish yaratishlari mumkin. Ushbu jarayon nafaqat bilimni mustahkamlaydi, balki o'quvchilarda hamkorlik va muammolarni birgalikda hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Darslarni interaktiv uslubda o'tkazishda o'qituvchining roli ham muhim ahamiyatga ega. O'qituvchi darsni rejalashtirish, topshiriqlarni o'quvchilarning yosh va qobiliyatiga moslashtirish, hamda ularni faol ishlashga rag'batlantirish orqali darsning sifatini oshiradi. Shu bilan birga, o'qituvchi o'quvchilarning ijodiy ishlarini baholashda ularning individual yondashuvini hisobga olishi lozim. Baholash jarayoni faqat yakuniy natijaga emas, balki o'quvchilarning rivojlanish jarayonini qo'llab-quvvatlashga xizmat qilishi kerak.

Interaktiv metodlarning yana bir afzalligi shundaki, ular o'quvchilarning mustaqil ijodiy faoliyatini rag'batlantiradi. O'quvchilar mavzuga oid topshiriqlarni bajarishda o'z g'oyalarini ifodalaydi, rang, shakl va kompozitsiya bilan tajriba o'tkazadi. Shu bilan birga, ularning analitik fikrlash qobiliyati va muammolarni yechish ko'nikmalari rivojlanadi. Bu esa dars jarayonini yanada samarali va o'quvchilarga esda qolarli qiladi.

Multimedia vositalaridan foydalanish interaktiv metodlarning samaradorligini oshiradi. Video darslar, taqdimotlar, elektron rasmlar va boshqa vizual materiallar o'quvchilarning diqqatini jalb qiladi va mavzuni tushunishni osonlashtiradi. Shu bilan

birga, o'quvchilarni mustaqil ijodiy ishlar qilishga yo'naltirish va qo'shimcha resurslar yaratish imkonini beradi.

Amaliyot shuni ko'rsatadiki, 5–7-sinf o'quvchilarida interaktiv metodlarni qo'llash darslarni yanada qiziqarli va samarali qiladi. Guruhlarda ishlash, topshiriqlarni birgalikda bajarish, ijodiy loyihalar yaratish o'quvchilarda o'zaro muloqot va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shu bilan birga, ular o'z ishlaridan mamnun bo'lishi, ijodiy ishlarini baholash va o'zini rivojlantirish imkoniga ega bo'ladi.

O'quvchilarning ijodiy ko'nikmalarini shakllantirishda dars jarayonini monitoring qilish ham muhim ahamiyatga ega. O'quvchilarning ijodiy ishlarini tahlil qilish, baholash va ularga konstruktiv fikrlar berish metodikaning samaradorligini oshiradi. Shu tarzda, o'quvchilar o'z xatolarini aniqlash, to'g'ri qarorlar qabul qilish va ijodiy yondashuvni rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Natijada, tasviriy san'at darslarida interaktiv metodlarni qo'llash nafaqat o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantiradi, balki dars jarayonini interaktiv, qiziqarli va samarali qiladi. Ushbu metodika o'qituvchiga o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish va har bir o'quvchiga mos pedagogik yondashuvni ishlab chiqish imkonini beradi. Shu nuqtai nazardan, interaktiv metodlarni qo'llash pedagogik jarayonning sifatini oshirish va o'quvchilarda ijodiy ko'nikmalarni shakllantirishning muhim vositasi hisoblanadi.

Ushbu maqolada 5–7-sinf o'quvchilari misolida tasviriy san'at darslarida interaktiv metodlarni qo'llashning pedagogik va metodik jihatlari tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, interaktiv metodlar darsni qiziqarli va samarali qilish, o'quvchilarning ijodiy fikrlash va mustaqil ijodiy faoliyat ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Guruhda ishlash, topshiriqlarni birgalikda bajarish va multimedia vositalaridan foydalanish o'quvchilarning hamkorlik ko'nikmalarini oshiradi va dars jarayonini yanada interaktiv qiladi. Shu bilan birga, o'qituvchining individual yondashuvi va monitoring jarayoni metodikaning samaradorligini yanada oshiradi. Natijada, interaktiv metodlarni qo'llash o'quvchilarda ijodiy salohiyatni rivojlantirish va dars sifatini oshirishning muhim vositasi ekanligi tasdiqlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Шавдиров С. А. Подготовка будущих учителей к исследовательской деятельности // Педагогическое образование и наука. – 2017. – №. 2. – С. 109-110.
2. Shavdirov S. A. Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons // Eastern European Scientific Journal. – 2017. – №. 1. – С. 131-134.
3. Shovdirov S. A. Tasviriy san'atni o'qitishda o'quvchilarning sohaga oid o'quv kompetensiyalarini shakllantirish omillari // Inter education & global study. – 2024. – №. 1. – С. 8-14.
4. Ibraimov X., Shovdirov S. Theoretical Principles of The Formation of Study Competencies Regarding Art Literacy in Students // Science and innovation. – 2023. – Т. 2. – №. B10. – С. 192-198.
5. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in The Process of Teaching Fine Arts // International Journal on Integrated Education. – 2023. – Т. 4. – №. 3. – С. 60-66.
6. Шавдиров С. А. Ўқувчиларда тасвирий саводхонликка оид ўқув компетенцияларини шакллантиришнинг педагогик-психологик жиҳатлари // Современное образование (Узбекистан). – 2017. – №. 6. – С. 15-21.
7. Shavdirov S. Method of organization of classes in higher education institutions using flipped classroom technology // AIP Conference Proceedings. – AIP Publishing LLC, 2025. – Т. 3268. – №. 1. – С. 070035.

